

HET WESPENNEST

Agatha Christie®

Agatha Christie (1890-1976) wordt vaak de 'koningin van de misdaad' genoemd. Al even beroemd als zichzelf werden haar scheppingen: de Belgische detective Hercule Poirot, de slimme, oude Miss Marple en het speurderspaar Tommy en Tuppence. Agatha Christie is, met ruim 3,2 miljard verkochte exemplaren, de bestverkopende auteur aller tijden.

Agatha Christie

Het wespennest

the house of books

Wasps' Nest © 1974 Agatha Christie Limited. All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE © and the Agatha Christie signature are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and/or elsewhere. All rights reserved.

Het wespennest © 2017 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Under exclusive license to Overamstel uitgevers bv

Vertaling: A. van Iddekinge-van Thiel en H. Tromp

Omslagontwerp: baqup

Typografie: Crius Group

ISBN 978 90 443 5285 6

ISBN 978 90 443 5286 3 (e-book)

NUR 331

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Het wespennest	7
De non	18
Mysterie in Market Basing	40
De zigeunerin	52
De klaverheer	64
De pop	82
De oudste zoon	105
Metamorfose	119
Verdwijning in Clapham	143
De roepstem	160
De gong	178
Dubbele zonde	206

Het wespennest

John Harrison kwam zijn huis uitlopen en bleef een ogenblik op het terras staan kijken naar de tuin. Hij was fors maar had een mager, ongezond-bleek gezicht. Hij keek gewoonlijk enigszins nors, maar wanneer, zoals nu het geval was, een glimlach zijn scherpe trekken verzachtte, had hij iets bijzonder aantrekkelijks.

John Harrison hield veel van zijn tuin, en die had er nog nooit zo mooi bij gestaan als nu, op deze zomerse, zoele augustusavond. De klimrozen waren nog steeds prachtig; de lathyrus geurde.

Een vertrouwd knarsend geluid deed Harrison plotseling omkijken. Wie kwam er het tuinpoortje door? Het duurde heel even en toen verscheen er een uitdrukking van opperste verbazing op zijn gezicht, want die elegante verschijning die daar het pad op kwam, was wel de laatste die hij nu juist hier verwachtte te zien.

‘Wel heb ik ooit!’ riep Harrison uit. ‘Monsieur Poirot!’

Het was inderdaad de beroemde Hercule Poirot, die als detective over de hele wereld beroemd was geworden.

‘Ja,’ zei hij. ‘In levenden lijve. U hebt eens tegen me gezegd: “Mocht u ooit hier in de buurt zijn, kom mij dan eens opzoeken.” Ik houd u aan uw woord. En hier ben ik dan.’

‘Dat doet me bijzonder veel genoegen,’ zei Harrison hartelijk. ‘Gaat u zitten. Wilt u iets drinken?’

Met een gastvrij gebaar wees hij naar de veranda, waar een tafel stond met een assortiment flessen.

‘Graag,’ zei Poirot, terwijl hij in een rieten stoel ging zitten. ‘U hebt zeker geen limonade? Nee, nee, dat dacht ik al. Dan alleen

maar een beetje gewoon spuitwater – geen whisky.’ Toen de ander het glas naast hem neerzette, vervolgde hij een beetje ontstemd: ‘Hè, mijn snor hangt helemaal slap. Dat komt vast door de hitte.’

‘En wat brengt u naar dit rustige oord?’ vroeg Harrison, terwijl hij zich ook in een stoel liet zakken. ‘Vakantie?’

‘Nee, *mon ami*, mijn werk.’

‘Werk? In deze afgelegen streek?’

Poirot knikte ernstig. ‘Jazeker, beste vriend, niet alle misdaden worden begaan waar het druk is, weet u.’

De ander lachte. ‘Ik geloof dat het niet zo’n erg snuggere opmerking van mij was. Maar wat is dat dan voor een misdaad die u hier op ’t spoor bent – of mag ik dat niet vragen?’

‘Ja, zeker mag u dat vragen,’ zei de detective. ‘Ik heb zelfs liever dat u het wél dan dat u het niét vraagt.’

Harrison keek hem nieuwsgierig aan. Hij merkte wel dat Poirots manier van doen anders was dan anders. ‘U bent dus bezig met het onderzoek naar een misdaad, niet?’ opperde hij wat aarzelend. ‘Ernstig?’

‘Een van de ernstigste misdaden die er bestaan.’

‘U bedoelt...’

‘Moord.’

Poirot sprak dit woord zo nadrukkelijk uit dat het Harrison van zijn stuk bracht. De detective keek hem recht in zijn gezicht, en weer was er zoiets ongewoons in zijn blik dat Harrison nauwelijks wist hoe hij verder moest gaan. Tenslotte zei hij: ‘Maar ik heb niets over een moord gehoord.’

‘Nee,’ zei Poirot, ‘u kunt er ook niets over gehoord hebben.’

‘Wie is er vermoord?’

‘Tot nog toe niemand,’ zei Poirot.

‘Wat?’

‘Daarom zei ik ook dat u er niets over gehoord kon hebben. Ik stel een onderzoek in naar een moord die nog niet is gepleegd.’

‘Ja, maar – dat is toch onzin?’

‘Helemaal niet. Als je een moord kunt onderzoeken voordat die begaan is, dan is dat toch zeker veel beter dan daarna. Je zou die misdadaad – dat is maar zo een ideetje van mij – zelfs kunnen voorkomen.’

Harrison staaarde hem aan. ‘Dat meent u niet, monsieur Poirot.’

‘Dat meen ik wel degelijk.’

‘Geloofst u werkelijk dat er een moord gepleegd gaat worden? Maar dat is toch belachelijk!’

Poirot reageerde alleen op de eerste zin; de uitroep die erop volgde, negeerde hij.

‘Tenzij wij er een stokje voor kunnen steken. Ja, *mon ami*, dat meen ik.’

‘Wij?’

‘Ik zei inderdaad: wij. Ik heb uw hulp nodig.’

‘Bent u daarom hierheen gekomen?’

Weer keek Poirot hem aan en weer was er dat ondefinieerbare dat Harrison onrustig maakte.

‘Ik ben hier gekomen, monsieur Harrison, omdat – ik – eh – omdat ik u graag mag.’

Toen ging hij op een volkomen andere toon verder: ‘Ik zie dat u daar een wespennest hebt zitten, monsieur Harrison. Dat kunt u beter vernietigen.’

Dit plotselinge veranderen van onderwerp deed Harrison niet-begrijpend het voorhoofd fronsen. Hij volgde Poirots blik; tamelijk verbijsterd zei hij: ‘Dat ga ik ook inderdaad doen. Of beter gezegd, dat gaat Langton doen. Herinnert u zich Claude Langton nog? Hij was ook aanwezig bij dat diner waar ik u ontmoet heb. Hij zou vanavond komen om dat nest uit te roeien. Hij is daar goed in, beweert hij.’

‘Zo!’ zei Poirot. ‘En hoe is hij van plan dat te doen?’

‘Met benzine en een plantenspuit. Hij brengt zijn eigen spuit mee, want die is gemakkelijker te hanteren dan de mijne.’

‘Er is nog een andere manier, nietwaar?’ vroeg Poirot. ‘Cyaankali.’

Harrison keek een beetje verbaasd. ‘Ja, maar dat is tamelijk gevaarlijk goedje. Het is altijd wat riskant zoiets in huis te hebben.’

Poirot knikte ernstig. ‘Ja, het is een dodelijk vergif.’ Hij wachtte even en herhaalde toen op ernstige toon: ‘Een dodelijk vergif.’

‘Wel handig als je je schoonmoeder uit de weg wilt ruimen, niet?’ zei Harrison met een lachje.

Maar Poirot bleef ernstig. ‘Monsieur Harrison, bent u er wel helemaal zeker van dat monsieur Langton uw wespennest met benzine gaat vernietigen?’

‘Absoluut. Waarom?’

Ik vroeg het me alleen maar af. Ik was vanmiddag bij de drogist in Barchester. Voor een van mijn boodschappen moest ik het vergifregister tekenen. Toen zag ik de laatste inschrijving. Die was voor cyaankali en daarvoor had getekend: Claude Langton.’

Harrison zette grote ogen op. ‘Dat is vreemd,’ zei hij. ‘Langton heeft me onlangs nog gezegd dat hij er niet over zou denken dat spul ooit te gebruiken; hij zei zelfs dat ze het voor dergelijke doeleinden eigenlijk niet moesten verkopen.’

Poirot keek uit over de rozen. Zijn stem klonk heel rustig toen hij vroeg: ‘Mag u Langton wel?’

De ander schrok. Op de een of andere manier trof de vraag hem volkomen onvoorbereid. ‘Ik – ik – ach, ik bedoel – natuurlijk mag ik hem wel. Waarom niet?’

‘Ik vroeg het me alleen maar af,’ zei Poirot.

Toen de ander niet reageerde, vervolgde hij: ‘Ik vroeg me ook af of hij u wel mocht?’

‘Waar wilt u heen, monsieur Poirot? Ik kan u niet helemaal volgen.’

‘Ik zal open kaart spelen. U bent verloofd, monsieur Harrison. Ik ken juffrouw Deane. Zij is bijzonder charmant en bijzonder knap. Voordat ze zich met u verloofde, was ze verloofd met Claude Langton. Voor u gaf ze hem de bons.’

Harrison knikte.

‘Ik vraag niet naar het waarom; zij zal er haar redenen wel voor gehad hebben. Maar volgens mij is het te veel gevraagd om te verwachten dat Langton alles vergeten en vergeven heeft.’

‘Dat ziet u verkeerd, monsieur Poirot. Ik verzeker u dat u ’t verkeerd ziet. Langton heeft het bijzonder sportief opgenomen en de feiten geaccepteerd, *sans rancune*. Hij is verbazingwekkend vriendelijk tegen mij – hij slooft zich gewoon uit om vriendelijk te zijn.’

‘Vindt u dat eigenlijk niet een beetje vreemd? U gebruikte het woord “verbazingwekkend”, maar het schijnt u eigenlijk helemaal niet te verbazen.’

‘Wat bedoelt u, monsieur Poirot?’

‘Ik bedoel,’ zei Poirot met een heel andere klank in zijn stem, ‘dat iemand die haatgevoelens koestert zijn tijd weet af te wachten.’

‘Haatgevoelens?’ Lachend schudde Harrison het hoofd.

‘De Engelsen zijn heel dom,’ zei Poirot. ‘Ze menen dat zij iedereen voor de gek kunnen houden, maar dat niemand hen voor de gek kan houden. Nooit ofte nimmer zullen ze een kwaad woord willen horen over de sportman – zo’n sportieve kerel! En omdat zij weliswaar moedig maar dom zijn, sterven zij soms vóór hun tijd.’

‘U probeert me te waarschuwen,’ zei Harrison zacht. ‘Nu begrijp ik wat me de hele tijd al een raadsel was. U waarschuwt mij voor Claude Langton. U bent vandaag hierheen gekomen om mij te waarschuwen.’

Poirot knikte. Plotseling sprong Harrison overeind. ‘Maar u bent krankzinnig, monsieur Poirot. Dit is Engeland. Hier gebeuren zulke dingen niet. Als iemand een blauwtje gelopen heeft, gaat hij niet zomaar mensen met een mes in de rug steken of ze vergiftigen. En wat Langton betreft hebt u het bij het verkeerde eind. Die beste kerel zou geen vlieg kwaad doen.’

‘De levens van vliegen interesseren me niet,’ zei Poirot rustig. ‘En u zegt nu wel dat monsieur Langton er niet één kwaad zou doen, maar u vergeet dan dat hij op het punt staat een paar duizend wespen te doden.’

Harrison gaf niet meteen antwoord. Toen sprong de kleine detective op zijn beurt overeind. Hij liep op zijn vriend toe en legde een hand op zijn schouder. Hij was zo opgewonden dat hij de grote man haast door elkaar schudde; en ondertussen siste hij hem in het oor: ‘Word toch eens wakker, beste vriend, word nu toch eens wakker. Kijk – kijk eens waar ik naar wijs. Daar bij de glooiing, dicht bij die boomwortel. Kijk eens hoe nu, tegen het eind van de dag, de wespen vreedzaam huiswaarts keren. Binnen het uur komt hun ondergang en zij weten nog van niets. Er is niemand om het hun te vertellen. Blijkbaar hebben zij geen Hercule Poirot. Ik heb u al gezegd, monsieur Harrison, dat ik hier voor mijn werk ben. Ik houd mij bezig met moordzaken – en het maakt geen verschil of de moord nog gepleegd moet worden of al gepleegd is. Hoe laat komt monsieur Langton om het wespennest uit te roeien?’

‘Langton zou nooit...’

‘Hoe laat?’

‘Om negen uur. Maar heus, u ziet het verkeerd, Langton zou nooit...’

‘O, die Engelsen!’ riep Poirot woedend uit. Hij pakte zijn hoed en wandelstok en begon het pad af te lopen; nog even stond hij stil en zei over zijn schouder: ‘Ik heb geen zin er nog langer met u over te debatteren. Ik zou me alleen maar opwinden. Maar u begrijpt zeker wel dat ik vanavond om negen uur terugkom!’

Harrison deed zijn mond open om wat te zeggen, maar Poirot gaf hem de kans niet eens. ‘Ik weet wat u zeggen wilt: “Langton zou nooit” enzovoorts. Langton zou nooit, ach kom! Maar hoe dan ook, vanavond om negen uur kom ik terug. Want het lijkt me best amusant – ja, zo zou je het kunnen stellen – het lijkt me best amusant om te zien hoe jullie een wespennest uitroeien. Ik wil die beroemde sportiviteit van jullie Engelsen wel eens zien!’

Hij wachtte niet op een antwoord, maar haastte zich het pad af; het tuinpoortje knarste. Toen hij eenmaal op straat was, vertraagde hij zijn pas. Zijn levendigheid verdween; zijn gezicht werd ernstig

en bezorgd. Hij haalde zijn horloge uit zijn zak en keek erop: tien over acht. ‘Nog drie kwartier,’ mompelde hij. ‘Ik vraag me af of ik had moeten blijven wachten.’

Hij ging nog langzamer lopen; het leek alsof hij op het punt stond terug te gaan. Een vaag, onbehaaglijk gevoel scheen zich van hem meester te maken. Vastberaden schudde hij het echter van zich af; hij bleef in de richting van het dorp lopen. Maar op zijn gezicht lag nog steeds een bezorgde trek, en een paar keer schudde hij het hoofd als iemand die niet helemaal gerustgesteld is.

Het was nog een paar minuten voor negen, toen hij opnieuw bij het tuinpoortje kwam. Het was een heldere, rustige avond; er was nauwelijks een zuchtje wind en haast geen blad bewoog. Had die stilte toch iets onheilspellends, zoals de stilte voor de storm?

Haast onmerkbaar verhaastte Poirot zijn pas. Hij voelde zich opeens ongerust – en onzeker. Hij was bang, maar wist zelf niet waarvoor.

Op dat moment ging het tuinpoortje open; Claude Langton kwam haastig naar buiten. Hij schrok toen hij Poirot zag.

‘O – eh – goedenavond.’

‘Goedenavond, monsieur Langton. U bent vroeg.’

Langton staaarde hem aan. ‘Ik begrijp niet wat u bedoelt.’

‘Hebt u het wespennest al uitgeroeid?’

‘Eerlijk gezegd, nee.’

‘O!’ zei Poirot zacht. ‘Dus u hebt het wespennest niet uitgeroeid. Wat hebt u dan gedaan?’

‘Och, ik heb zomaar wat met Harrison zitten praten. Ik moet nu heus opschieten, monsieur Poirot. Ik had er trouwens geen idee van dat u hier in de buurt was.’

‘Ik had hier wat te doen, weet u.’

‘O, nou, u kunt Harrison op het terras vinden. Het spijt me, maar ik heb haast.’

Snel verwijderde hij zich. Poirot keek hem na. Een zenuwachtige jongeman; knap om te zien, maar met een te slappe mond!

‘Ik zal Harrison dus op het terras kunnen vinden,’ mompelde hij. ‘Het zal me benieuwen.’ Hij liep het poortje door, het pad op. Harrison zat in een stoel bij de tafel. Hij bleef roerloos zitten en draaide niet eens zijn hoofd om toen Poirot op hem toekwam.

‘Ha, *mon ami!*’ zei Poirot. ‘Alles goed met u?’

Lange tijd was het stil; toen zei Harrison op een vreemde, versufte toon: ‘Wat zei u eigenlijk?’

‘Ik zei: alles goed met u?’

‘Goed? Ja, best, waarom?’

‘Dus u hebt er geen nadelige gevolgen van ondervonden? Mooi zo.’

‘Nadelige gevolgen? Waarvan?’

‘Van de soda.’

Harrison werd plotseling wakker. ‘Soda? Wat bedoelt u?’

Poirot maakte een verontschuldigend gebaar. ‘Het spijt me verschrikkelijk dat het nodig was, maar ik heb er wat van in uw zak gestopt.’

‘Er wat van in mijn zak gestopt? Waarvoor in hemelsnaam?’

Harrison staaarde hem strak aan. Poirot praatte rustig en zakelijk als een spreker die zich moet aanpassen aan het peil van een klein kind.

‘Weet u, een van de voordelen, of nadelen, van het detective zijn is, dat het je in contact brengt met misdadigerskringen. En mensen uit die kringen kunnen iemand bijzonder interessante en wonderlijke dingen leren. Er was eens een zakkenroller – ik interesseerde mij voor hem, omdat hij voor deze éne keer niet gedaan had waarvan hij beschuldigd werd – en ik kreeg hem vrij. En omdat hij dankbaar is, betaalt hij mij op de enige manier die hij kan bedenken: door mij de kneepjes van zijn vak te leren.

En zo komt het dat ik naar believeu iemands zakken kan rollen, zonder dat hij er erg in heeft. Ik leg één hand op zijn schouder, ik wind mezelf op, en hij merkt niets. Maar ondertussen heb ik het klaargespeeld de inhoud van zijn zak in de mijne te laten verdwijnen en er soda voor in de plaats te doen.’

Dromerig vervolgde Poirot: ‘Weet u, als iemand vergif dicht bij de hand wil hebben om het snel in een glas te kunnen doen zonder dat iemand het merkt, dan moet hij dat ongetwijfeld in zijn rechter jaszak bij zich dragen, en nergens anders. Ik wist dat het daar zou zitten.’

Hij stak zijn hand in zijn zak en haalde er een paar witte, brokkelige kristallen uit. ‘Buitengewoon gevaarlijk,’ mompelde hij, ‘om het zo bij je te dragen – zo los in je zak.’

Kalm, zonder zich ook maar iets te haasten, haalde hij uit zijn andere zak een flesje met een wijde hals. Daar deed hij de kristallen in; hij liep naar de tafel en vulde het flesje met gewoon water. Toen deed hij er, met grote zorgvuldigheid, de kurk op en schudde het net zo lang tot alle kristallen waren opgelost. Geboeid volgde Harrison zijn bewegingen.

Tevreden met het resultaat, liep Poirot naar het wespennest. Hij deed de kurk van de fles, wendde zijn hoofd af en goot de oplossing in het nest; toen bleef hij op een paar passen afstand staan kijken.

Sommige terugkerende wespen streken neer, bewogen nog even en lagen toen stil. Andere kwamen naar buiten gekropen en ondergingen hetzelfde lot. Poirot bleef enkele ogenblikken staan kijken, knikte, en liep toen terug naar het terras.

‘Een snelle dood,’ zei hij. ‘Een zeer snelle dood.’

Harrison had zijn stem teruggevonden. ‘Hoeveel weet u eigenlijk?’

Poirot keek strak voor zich uit. ‘Zoals ik u al zei, ik zag Claude Langtons naam in dat register staan. Wat ik niet verteld heb, is dat ik hem bijna onmiddellijk daarna bij toeval ontmoette. Hij vertelde me dat hij cyaankali gekocht had op uw verzoek – om een wespennest uit te roeien. Dat leek mij nogal vreemd, beste vriend, omdat ik mij herinner dat u tijdens dat diner waarover u sprak, uitweidde over de voordelen van benzine, en dat u het kopen van cyaankali als gevaarlijk en onnodig veroordeelde.’

‘Gaat u verder.’

‘Ik wist nog iets anders. Ik had Claude Langton en Molly Deane samen gezien op een ogenblik dat ze dachten dat niemand hen zag. Ik weet niet door wat voor ruzie ze uit elkaar waren gegaan met het gevolg dat ze in uw armen werd gedreven, maar ik besepte dat de misverstanden nu uit de weg geruimd waren en dat juffrouw Deane onweerstaanbaar door haar oude liefde werd aangetrokken.’

‘Gaat u verder.’

‘Ik wist nog iets, beste vriend. Ik was laatst in Harley Street en ik zag u daar uit het huis van een dokter komen. Ik ken die dokter en ik weet ook voor welke ziekte men hem gewoonlijk consulteert. Ik zag een uitdrukking op uw gezicht, die ik slechts één of twee keer van mijn leven gezien heb, maar waarin men zich niet gemakkelijk kan vergissen. Het was het gezicht van iemand die ten dode is opgeschreven. Heb ik gelijk of niet?’

‘U hebt volkomen gelijk. Hij gaf me nog maar twee maanden.’

‘U zag mij niet, beste vriend, want u had wel wat anders aan uw hoofd. Ik las nog iets anders in uw gezicht – namelijk datgene, waarvan ik u vanmiddag zei dat men het in het geheim koestert. Ik zag haat, beste vriend. U probeerde niet eens dat gevoel te verbergen, omdat u meende dat er toch niemand was die het zag.’

‘Gaat u verder,’ zei Harrison.

‘Er valt niet veel meer te zeggen. Ik kwam hierheen, zag toevallig Langtons naam in het vergifregister zoals ik u al zei, ontmoette hem en kwam toen naar u toe. Ik stelde u een paar strikvragen. U ontkende dat u Langton had gevraagd cyaankali te kopen, of beter gezegd, u toonde verbazing over het feit dat hij dat gedaan had. U was eerst van uw stuk gebracht toen ik verscheen, maar weldra zag u in hoe goed mijn aanwezigheid van pas kwam en u wakkerde mijn vermoedens aan. Ik wist van Langton zelf dat hij om half negen zou komen. U zei negen uur, met het idee dat alles achter de rug zou zijn als ik kwam. Daardoor wist ik alles.’

‘Waarom bent u toch gekomen?’ riep Harrison uit. ‘Was u maar niet gekomen!’

Poirot richtte zich op. ‘Ik heb u gezegd dat ik mij bezighoud met moordzaken!’

‘Moord? Zelfmoord, bedoelt u.’

‘Nee!’ Poirots stem was hard en scherp. ‘Ik bedoel moord! Uw dood zou vlug en gemakkelijk zijn geweest, maar de dood die u Langton had toebedacht was de ergste dood die iemand sterven kan. Hij heeft het vergif gekocht; hij komt u opzoeken en is met u alleen. U sterft plotseling; de cyaankali wordt in uw glas gevonden en Claude Langton wordt gehangen. Dat was uw opzet.’

Weer kreunde Harrison: ‘Waarom bent u toch gekomen? Waarom toch?’

‘Dat heb ik u al verteld, maar er is nog een andere reden. Ik mocht u graag. Luister, *mon ami*, u bent ten dode opgeschreven; u hebt het meisje waar u van hield, verloren; maar één ding is zeker: u bent geen moordenaar. Vertelt u mij nu eens eerlijk: bent u blij dat ik gekomen ben, ja of nee?’

Even was het stil, toen richtte Harrison zich op. Op zijn gezicht lag nu een uitdrukking van waardigheid – de uitdrukking van iemand die zijn lagere instincten heeft overwonnen. Over de tafel heen stak hij zijn hand uit.

‘De hemel zij dank dat u gekomen bent!’ riep hij uit. ‘Ja, de hemel zij dank!’

De non

Van William P. Ryan, correspondent van een Amerikaanse krant, hoorde ik voor het eerst iets over de zaak. Ik dineerde met hem in Londen, aan de vooravond van zijn terugkeer naar New York, en vertelde terloops dat ik de volgende dag naar Folbridge zou gaan.

Hij keek mij aan en vroeg verrast: 'Folbridge in Cornwall?'

Nu weet misschien één op de duizend mensen dat er een Folbridge in Cornwall ligt. Men neemt altijd als vanzelfsprekend aan dat Folbridge in Hampshire wordt bedoeld. Vandaar dan ook dat het antwoord van Ryan mijn nieuwsgierigheid opwekte.

'Ja, inderdaad,' zei ik. 'Ken je het?'

Zijn enige antwoord bestond uit een verwensing. Toen vroeg hij of ik daar soms een huis kende dat Trearne heette.

Mijn belangstelling werd groter.

'Jazeker, heel goed zelfs. Ik ga namelijk naar Trearne toe. Dat is het huis van mijn zuster.'

'Alle mensen!' zei William P. Ryan. 'Dat is wel heel sterk!'

Ik verzocht hem mij zijn duistere opmerkingen verder te besparen en zich nader te verklaren.

'Ja,' zei hij, 'daarvoor zal ik terug moeten gaan tot iets dat ik in het begin van de oorlog heb meegemaakt.'

Ik zuchtte. De gebeurtenissen waarover ik spreek vonden plaats in 1921. Aan de oorlog herinnerd te worden was wel het laatste wat iemand wenste. Goddank begonnen we langzamerhand te vergeeten... Bovendien wist ik dat William P. Ryan geneigd was eindeloos langdradige verhalen op te hangen over zijn oorlogservaringen.

Maar nu kon niets hem meer weerhouden.

‘Zoals je je misschien herinnert, zat ik bij het uitbreken van de oorlog voor mijn krant in België – nu eens hier, dan weer daar. Nou is daar een dorpje – ik zal het X noemen. Zo’n petieterig dorpje – je weet wel: een kerk en drie huisjes, maar er lag een flink klooster bij. Nonnen in het wit, hoe noem je die ook weer – ik weet de naam van hun orde niet meer. Overigens doet die hier niet ter zake. Het gehucht lag precies in de lijn van de Duitse opmars. De ulanen kwamen...’

Ik schoof onrustig heen en weer. William P. Ryan maakte een geruststellend gebaar.

‘Maak je maar geen zorgen,’ zei hij. ‘Dit wordt geen gruwelverhaal over de Duitsers. Dat had het misschien kunnen worden, maar ’t is het echt niet. Om precies te zijn: het is net andersom. De moffen gingen naar dat klooster toe – en toen ze er goed en wel zaten, vloog de heleboel de lucht in.’

‘O!’ zei ik, tamelijk geschrokken.

‘Vreemde zaak, nietwaar? Zo op het eerste gezicht zou je natuurlijk kunnen zeggen dat de moffen aan ’t fuiven waren geweest en toen wat roekeloos met hun eigen springstoffen zijn omgesprongen. Maar het bleek dat ze die niet bij zich hadden. Het waren geen kerels die met explosieven werkten. Maar nu vraag ik je, wat weet een stel nonnen van springstoffen? *Nonnen*, stel je voor!’

‘Heel vreemd,’ gaf ik toe.

‘Ik interesseerde me uiteraard voor de verklaring die de boerenbevolking aan de zaak gaf. Voor hen was het zo duidelijk als wat, namelijk een fantastisch honderd-procent-geslaagd eerste-klas modern wonder. Blijkbaar had een van die nonnen een zekere roem verworven op dat gebied – een soort heilige in de dop, die zo nu en dan in trance ging en visioenen had. En volgens de mensen in het dorp was zij de oorzaak van dat vuurwerk. Ze had de bliksem van de hemel afgesmeekt om die goddeloze moffen te vernietigen – en vernietigd werden ze, evenals trouwens alles wat er verder in de buurt was. Wat je noemt een nogal drastisch wonder!’

Ik ben eigenlijk nooit helemaal achter de waarheid over deze zaak gekomen – ik had geen tijd. Maar wonderen waren toen geweldig in de mode – engelen in Bergen en dat soort dingen. Ik schreef er een verhaaltje over, lekker sentimenteel, waarbij ik flink op het religieuze gevoel werkte, en stuurde dat naar mijn krant. Bij het Amerikaanse publiek ging het erin als koek. Men hield toen wel van dat soort dingen.

Maar – ik weet niet of je je dat kunt voorstellen – doordat ik erover schreef, ging het geval me interesseren. Ik wilde eigenlijk best eens weten wat er nu werkelijk gebeurd was. Er was op de plaats zelf niets meer te vinden. Twee muren stonden nog overeind, en op één daarvan zat een zwarte kruivlek die precies de vorm van een grote hond had. De boeren daar in de omtrek waren doodsbenauwd voor die vlek. Ze noemden die de “hond des doods” en gingen er in ’t donker voor geen geld langs.

Bijgeloof is altijd interessant. Ik wilde de vrouw die dat kunststukje geleverd had eigenlijk best eens ontmoeten. Zij was niet omgekomen, zoals bleek. Ze was naar Engeland uitgeweken, tegelijk met een hele groep andere vluchtelingen. Ik nam de moeite haar op te sporen en ontdekte dat ze was ondergebracht in Trearne, Folbridge, Cornwall.’

Ik knikte. ‘In ’t begin van de oorlog heeft mijn zuster een heleboel Belgische vluchtelingen in huis genomen. Wel twintig.’

‘Nou, ik ben steeds van plan geweest die vrouw op te zoeken zodra ik tijd had. Ik wou wel eens horen wat zij te vertellen had over die rampzalige gebeurtenis. Door drukte en nog zo het een en ander is het me toen langzamerhand uit de gedachten geraakt. Cornwall ligt ook nogal uit de route. Ik was inderdaad het hele geval finaal vergeten, totdat jij me er weer aan herinnerde door het noemen van Folbridge.’

‘Ik zal er mijn zuster eens naar vragen,’ zei ik. ‘Misschien heeft zij er wel iets over gehoord. Maar de Belgen zijn natuurlijk allang weer naar hun land terug.’

‘Natuurlijk. Maar voor ’t geval je zuster er iets van weet, zou ik het toch wel fijn vinden als je het mij eens liet horen.’

‘Dat zal ik zeker doen,’ zei ik en ik meende het.
En dat was dan dat.

2

Ik was al twee dagen op Trearne toen ik weer aan het verhaal dacht. Mijn zuster en ik zaten thee te drinken op het terras.

‘Kitty,’ zei ik, ‘was er niet een non bij die Belgen van jou?’

‘Je bedoelt toch niet zuster Marie Angélique?’

‘Misschien wel,’ zei ik voorzichtig. ‘Vertel me eens iets over haar.’

‘Ja, wat zal ik zeggen – ze had iets bijzonder geheimzinnigs over zich. Ze is hier nog steeds.’

‘Wat? Hier in huis?’

‘Nee, nee, in het dorp. Dokter Rosé – herinner je je dokter Rosé?’

Ik schudde het hoofd. ‘Ik herinner me wel een oude man van ongeveer drieëntachtig jaar.’

‘Dokter Laird. Ja, maar die is gestorven. Dokter Rosé is hier pas een paar jaar. Hij is nog jong en een vurig aanhanger van nieuwe ideeën. Hij stelde enorm veel belang in zuster Marie Angélique. Ze heeft hallucinaties en zo, weet je, en ze is blijkbaar vanuit medisch standpunt een verschrikkelijk interessant geval. De stakker, ze had nergens een thuis en volgens mij was ze echt helemaal getikt – op een indrukwekkende manier, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar zoals ik al zei, ze had nergens een thuis en dokter Rosé was zo vriendelijk haar in het dorp aan onderdak te helpen. Ik geloof dat hij bezig is aan een monografie over haar, of hoe dat dan ook heet wat dokters schrijven.’

Ze zweeg even en vroeg toen: ‘Maar wat weet jij eigenlijk van haar af?’

‘Ik heb een nogal vreemd verhaal gehoord.’

Ik vertelde haar het hele verhaal zoals ik het van Ryan gehoord had. Kitty vond het hoogst interessant.

‘Ze lijkt me echt wel een type om de boel op te blazen – als je begrijpt wat ik bedoel,’ zei ze.

Met toenemende nieuwsgierigheid zei ik: ‘Ik geloof dat ik deze jongedame beslist eens moet opzoeken.’

‘Doe dat. Ik ben benieuwd wat jij van haar vindt. Ga eerst maar eens met dokter Rosé praten. Waarom zou je na de thee niet eens naar het dorp wandelen?’

Ik volgde haar raad op.

Ik trof dokter Rosé thuis en stelde me voor. Hij leek wel een aardige jongeman, maar toch had hij iets over zich dat me een beetje tegenstond. Zijn persoonlijkheid was te dominerend om aangenaam te zijn.

Op het moment dat ik zuster Marie Angélique ter sprake bracht, luisterde hij aandachtiger. Het was duidelijk dat hij hevig geïnteresseerd was. Ik gaf hem Ryans versie van het geval.

‘Juist!’ zei hij. ‘Dat verklaart veel.’

Hij keek me even aan en ging toen verder: ‘Het is werkelijk een buitengewoon interessant geval. Toen de vrouw hier aankwam, had ze kennelijk een zware geestelijke schok te verwerken gehad. Ze verkeerde dan ook in een staat van grote mentale opwinding. Ze leed aan hallucinaties die een bijzonder angstaanjagend karakter hadden. Ze is een heel aparte persoonlijkheid. Misschien zoudt u het prettig vinden met mij mee te gaan voor een bezoek aan haar. Het is werkelijk de moeite waard.’

Ik stemde graag met zijn voorstel in.

We gingen samen op weg. Ons doel was een klein huisje aan de rand van het dorp. Folbridge is een heel bezienswaardig plaatsje. Het ligt aan de monding van de rivier de Fol, voornamelijk op de oostelijke oever – de westelijke is te steil om erop te bouwen, hoewel daar toch nog een paar huisjes tegen de rotswand gekleefd zitten. Het huis van de dokter stond hoog op de uiterste punt van de klip aan de westkant. Van daaruit keek men neer op de grote golven die tegen de zwarte rotswand beukten.

Het huisje waarheen we nu op weg waren, lag zover landinwaarts dat vandaar de zee niet meer te zien was.

‘Hier woont de wijkverpleegster,’ legde dokter Rosé uit. ‘Ik heb het zo geregeld dat zuster Marie Angélique bij haar in huis kon komen. Het is wel zo goed dat ze een ervaren iemand bij zich heeft om een oogje op haar te houden.’

Nieuwsgierig vroeg ik: ‘Is ze wel helemaal normaal in haar doen en laten?’

‘Daarover kunt u zich zo meteen zelf een oordeel vormen,’ antwoordde hij glimlachend.

De wijkverpleegster was klein, dik en vriendelijk; ze wilde juist op haar fiets stappen toen wij aankwamen.

‘Goedenavond, zuster, hoe gaat het met de patiënte?’ riep de dokter haar toe.

‘Nog zo’n beetje hetzelfde. Ze zit daar maar, met haar handen gevouwen en haar gedachten ver weg. Het gebeurt heel vaak dat ze geen antwoord geeft als ik haar iets vraag, hoewel, wat dat betreft, ze verstaat nog steeds maar heel weinig Engels.’

Rosé knikte, en terwijl de zuster wegreed, liep hij naar de voordeur, klopte hard en ging naar binnen.

Zuster Marie Angélique lag op een ligstoel bij het raam. Ze keek op toen wij binnenkwamen.

Ze had een wonderlijk gezicht – bleek en doorschijnend, met bijzonder grote ogen. Zo te zien lag er in deze ogen een wereld van oneindige tragiek.

‘Goedenavond, zuster,’ zei de dokter in het Frans.

‘Goedenavond, monsieur le docteur.’

‘Mag ik u een vriend van mij voorstellen? Meneer Anstruther.’

Ik maakte een buiginkje; zij knikte en glimlachte even.

‘Hoe voelt u zich vandaag?’ vroeg de dokter, terwijl hij naast haar ging zitten.

‘Nog steeds hetzelfde.’ Ze zweeg even en ging toen verder: ‘Alles komt me zo onwettelijk voor. Zijn het dagen die voorbijgaan – of

maanden – of jaren? Het dringt nauwelijks tot me door. Alleen mijn dromen lijken werkelijkheid.'

'U droomt dus nog steeds veel?'

'Altijd – altijd – en, begrijpt u mij? – de dromen lijken echter dan het leven.'

'Droomt u van uw eigen land – van België?'

Ze schudde het hoofd. 'Nee. Ik droom van een land dat nooit bestaan heeft – nooit. Maar dat weet u al, monsieur le docteur. Ik heb u dat al zo vaak verteld.' Ze zweeg en toen zei ze opeens: 'Maar misschien is deze meneer ook dokter – misschien wel een dokter voor geestesziekten?'

'Nee, nee,' stelde Rosé haar gerust. Maar toen hij glimlachte, viel mij op dat zijn hoektanden buitengewoon puntig waren, en de gedachte kwam bij mij op dat de man iets van een wolf had. Hij vervolgde: 'Ik dacht dat het voor u wel interessant zou zijn meneer Anstruther te ontmoeten. Hij weet iets uit België. Hij heeft onlangs nog iets gehoord over uw klooster.'

Ze wendde haar blik naar mij. Een zwakke blos kleurde haar wangen.

'Het is echt niets belangrijks,' legde ik haastig uit. 'Maar laatst op een avond dineerde ik met een vriend, die mij een beschrijving gaf van de verwoeste muren van het klooster.'

'Dus het is inderdaad verwoest!'

Deze zachte uitroep was meer tot haarzelf dan tot ons gericht. Toen, mij weer aankijkend, vroeg ze aarzelend: 'Zegt u mij eens, monsieur, vertelde uw vriend ook hoe – op welke manier – het werd verwoest?'

'Het werd opgeblazen,' zei ik, en voegde eraan toe: 'De boeren durven er 's nachts niet langs.'

'Waarom niet?'

'Vanwege een zwarte vlek op een van de kapotte muren. Daar hebben ze een bijgelovige angst voor.'

Ze leunde voorover. 'Vertelt u mij, monsieur – vlug-vlug – vertelt u mij: Hoe ziet die vlek eruit?'